

EPISTOLA II B. PETRI.

ARGUMENTUM.

Simon Petrus per fidem huic mundo sapientes mortuos esse declarat, eisdemque pietatis quanta sit magnitudo luce ipsa clarius manifestat.

CAPUT PRIMUM.

VERS. 1. — *Simon.* (BEDA.) Istam eisdem quibus et primam scribit epistolam, etc., usque ad non cessant, hæreticis non cedant.

Seruus et Apostolus. Commendatur persona scribentis.

Cœqualem. (BEDA.) Cœquales sibi cognoscit, non pro circumcisione, sed quia eadem quam ipsi acceperant Christi gratiam et fidem et hanc per opera exercebant. *In iustitia.* Hanc iustitiam non humana prudentia reperit, nec legis institutio docuit, sed noster Salvator in Evangelio ostendit: *Nisi abundaverit iustitia vestra plus quam scribarum et Phariseorum, non intrabitis in regnum cœlorum (Matth. v).*

VERS. 2. — *Gratia vobis.* (BEDA.) In prima Epistola scripsit multiplicetur; in hac, adimpleatur: quia illam incipientibus, hanc perfectioribus scribit. Multiplicatur gratia bene proficientibus in hac vita per fidem, adimplebitur pervenientibus in alia vita per speciem. Unde addit, *in cognitione Dei*, id est ut noscatis unum verum Deum, et quem misit Jesum Christum.

VERS. 3. — *Quomodo omnia.* (Id.) Ita adimpleatur gratia Christi, etc., usque ad sed infirmos et inglorios sua virtute reparavit et gloria.

VERS. 4. — *Maxima et pretiosa nobis promissa donavit.* Id est vitam æternam quam per ejus cognitionem consequamur. Vel quæ promisit nobis, de conversione aliorum per nos, vel de adventu Spiritus sancti, vel de potentia miraculorum donavit.

VERS. 5. — *Ministrate in fide.* (BEDA.) Non solum fugiatis concupiscentiam mundi, etc., usque ad necitis molles et dissoluti.

VERS. 6. — *In scientia autem abstinentiam.* (Id.) Cum bona facere didiceritis, spe vitæ æternæ mox a malis abstinete, et in cogitatione et in opere, ne in vacuum scientia cœlestium cedat, si se ab illecebris sæculi aliqui non coerceat.

VERS. 7. — *In pietate autem.* (Id.) Non alterius rei intuitu pietatis opera adversariis vestris impendatis, nisi fraternæ dilectionis, ut pro eis oretis ut convertantur, qui doctrina vestra vel increpationibus nolunt converti.

VERS. 8. — *Hæc enim si vobiscum,* etc. Ideo hæc tenete et aliis ministrare, quia hæc omnia si adsint vobis in affectu cordis, et etiam superent, id est adversum vitiorum bella prævaluerint, non vos vacuos virtutibus constituent in hoc sæculo, vel sine fructu in futuro.

A **VERS. 9.** — *Cæcus est et manu lentans.* (BEDA.) Oculum scientiam, manus operationem designat, etc., usque ad præscire nequibat, incidit.

Oblivionem accipiens. Quando homo de peccato in peccatum cadit, videtur oblitus pacti quod in baptismo cum Deo iniit.

VERS. 10. — *Non peccabitis aliquando.* Id est, ad vitam æternam attingetis, ubi amplius non peccabitis. Vel criminalia vitabitis, quæ qui egerit, non habebit hæreditatem in regno Christi, a quibus immunis juvante Domino permanet, qui supradictis virtutibus se mancipaverit. Sine venialibus vero nullus esse potest.

VERS. 11. — *Sic enim.* (BEDA.) Ezechiel loquens de ædificio in monte constituto, etc., usque ad, et *debitur Deus deorum in Sion (Psal. LXXXIII).*

VERS. 12. — *Vos incipiam semper commonere de his.* Ut sit vobis introitus patens ad Sancta sanctorum, iterum et iterum monebo vos, et semper ero in inceptioe, quia nunquam erit finis monitionis. Quod ergo non est mihi pigrum sæpius iterare, vobis non sit onerosum sæpius audire.

Et quidem scientes. (BEDA.) Quare vult monere illos qui sciunt, et confirmati sunt? Ideo scilicet ut scientiam quam habent, operibus exerceant, et veritatem cuius præsentia confirmati sunt, fixa mente custodiant, ne quando per magistros erroris excidant a simplicitate et castitate fidei.

VERS. 13. — *Justum autem,* etc. Ideo monebo, quia **C** justum arbitror, per hoc quod Dominus benigne vocavit me, et confirmavit, et alios confirmare monuit, dicens: *Confirma fratres tuos, suscitare vos quasi dormientes ad hæc prædicta, semper existens in commonendo sollicitus.*

VERS. 14. — *Depositio tabernaculi mei.* (BEDA.) Pulchre non mortem, sed depositionem vocat, quia sic est famulis Dei carnis retinacula eruere, sicut viatoribus confecto itinere domum propriam pro habitatione tabernaculi adire, sicut positus in expeditione prostrato hoste ad patriam redire.

VERS. 15. — *Dabo autem operam.* Quia cito sum transiturus, ideo interim dum vivo, dabo operam ut vos frequenter, scilicet quoties instabunt pseudo et volent vos abstrahere, habeatis hæc in memoria **D** post obitum meum, quando me præsentem non habebitis doctorem, non quolibet modo habere, sed ita ut horum memoriam faciatis opere adimplendo, et alios docendo.

Post obitum, etc. Obitus dicitur sanctorum quando exeunt obviam sponso.

VERS. 16. — *Non enim indoctas fabulas,* etc. (BEDA.) Hic et paganos tangit et hæreticos. Pagani, quidquid eos delectabat, deos appellare non timuerunt. Hæretici, acceptis Dei veri mysteriis, de cætero non divinis

Scripturis attendere, sed potius ad sensum erroneum has male interpretando transferre studuerunt.

Sed speculatores facti, etc. Transfiguratio Domini et claritas ejus signum erat resurrectionis suæ et nostræ. Per Eliam qui cum eo apparuit, intelligitur resurrectio eorum qui fuerunt ante legem. Per Moysen, eorum qui sub lege; per Petrum, et Jacobum, et Joannem, eorum qui sub gratia. Vel, per Moysen mortuum mortuorum, per vivos vivorum.

VERS. 19. — *Et habemus firmiorem*. Quod dixi vobis, non est fabulosum, sed certum, et non tantum his signis declaratum, sed etiam ad confirmationem nostræ prædicationis habemus propheticum sermonem David: *Dominus dixit ad me, Filius meus es tu* (Psal. II), etc., firmiorem inter alios prophetas, quia clarius aliis de Christo prophetavit.

Cui benefacitis attendentes. (BEDA.) Ut lucem positis habere scientiæ, etc., usque ad comparationem futuræ vitæ lucerna indigemus.

VERS. 20. — *Hoc primum intelligentes*. Attendite prophético sermone, nam a Deo est. Quod potest probari per hoc, quod prophetia non est talibus verbis et tali modo locutionis scripta, quali utuntur homines in locutione sua, et quali sæculares scripturæ sunt compositæ et interpretatæ. Et vere non est locutio prophetarum secundum suam, vel audientium voluntatem, sed secundum voluntatem Spiritus sancti qui loquebatur in illis.

VERS. 21. — *Non enim voluntate humana*. (BEDA.) Sicut in potestate prophetarum non erat semper habere spiritum, semper futura prædicere: ita non erat potestatis eorum ut quæcumque vellent, docerent, sed ea sola dicebant quæ a spiritu didicerant. Hæc ideo dicuntur, ne quis ad libitum suum Scripturas exponat.

CAPUT II.

VERS. 1. — *Perditionem*. Merito perditionem sibi inducunt, qui Redemptorem suum negant, vel non qualem veritas ostendit, sed qualem sibi ipsi fingunt, prædicant. Et propterea alieni a Redemptore, nil certius quam sævam expectant.

VERS. 2. — *Via veritatis blasphemabitur*. (BEDA.) Per hæreticos non solum in eis quos suæ hæresi seductos associat, sed in eis quoque quos per impurissimas facta sua et sacrificia vel mysteria execranda quæ faciunt, in odium Christiani nominis concitant, existimantibus imperitis omnes Christianos hujusmodi flagitiis mancipatos, via veritatis blasphemari solet.

VERS. 4. — *Si enim Deus angelis*. (Id.) Si Deus apostatas angelos traditos pœnis inferni, etc., usque ad in abyssis profunda sunt rapti.

VERS. 5. — *Or ginali mundo*. (Id.) Idem mundus est post diluvium qui et ante, etc., usque ad justis gloriam vitæ perpetuis accipiet.

VERS. 6. — *Et civitates*. Hæc civitates dupliciter in ignem sunt redactæ, quia et primo eas per incendium cum adjacentibus terris in cinerem re'egit,

et cum loca incendii postmodum Mortui maris undis contexerit, servare adhuc voluit circumpositam regionem prisæ speciem pœnæ. Nascuntur enim poma pulcherrima, quæ et edendi cupiditatem spectantibus generent. Si carpas, fatiscent et resolvuntur in cinerem, fumumque excitant quasi adhuc ardeant. *In cinerem*. Ignis qui Sodomitas semel punivit, significat quod impii sine fine sunt passuri. Quod terra fumigabunda, quod fructus pulcherrimi cinerem intus habent et fetorem, innuit quia dilectio carnalis, etsi stultis arridet, nil tamen in invisibilibus nisi incendium sibi reservant, vel ut fumus tormentorum eis in sæcula sæculorum ascendat.

VERS. 7. — *Loth oppressum*. (BEDA.) Cruciabantur iniqua proximorum facta et dicta. quæ cernens, corrigere non valebat, ipse autem in bonis actibus se reservabat. Nec visis, vel auditis flagitiis se fuscabat. Dicitur item visu, vel auditu justus; quia nihil in illo videbant, nihil de eo audiebant, nisi quod pertinebat ad justitiam.

VERS. 9. — *Iniquos*. Pseudo et eorum sequaces, et ideo nolite eos sequi.

In diem judicii. (BEDA.) Et ante diem judicii soluti corpore pœnas luunt, et in judicio graviora expectant, quando corpore et anima cruciabantur.

VERS. 11. — *Ubi angeli*. Ibi cruciabantur iniqui, ubi angeli mali, qui prius contra Deum superbierant, et inde puniti sunt, jam non portant, sed potius abjiciunt judicium superbiendi contra Deum: quod est execrabile adversus seipos, quia pro illo graviter puniuntur, et terribi magnitudine pœnarum, jam ab illo judicio præsumptioni desistunt: sed isti iniqui nondum desistunt. Vel torquebuntur ibi, id est apud Deum: ubi angeli non boni, non sustinent, sed vindicant si quid execrabile contra illos dicitur.

VERS. 13. — *Mercedem injustitiæ*. (BEDA.) Id est pœnam pro malis operibus, et maxime illi qui cum corruptioni carnis serviant, et vesanis teneantur erroribus, conversationem justorum blasphemant, et eis qui sanum sapiunt, detrahere non cessant.

VERS. 17. — *Hi sunt*. Non sunt imitandi pseudo-apostoli, quia licet videantur utiles, nihil tamen in eis est nisi vanitas et immunditia.

VERS. 18. — *Superba*. Superbe dicentes se esse justos, quamvis sit vanum, carnaliter desiderantes et luxuriose viventes pelliciant eos qui paululum refugerint a peccatis; qui cum similes eis sunt, tamen aliquatenus declinant eorum societatem, et a peccatis aliquatenus abstant. *In desideriis carnis*, etc. Immundus est omnis qui exultat cor suum, ut qui paululum refugerint a peccatis, ad suum revertantur errorem et studeant in luxuria.

VERS. 20. — *Si enim*, etc., *cognitione Domini nostri et Salvatoris Jesu Christi*, etc. Si fugientes coinquinationem et animæ et corporis quam mundus immittit; rursus implicati (sicut ante baptismum) superantur ab illis coinquinationibus, apparet quod facta sunt posteriora eorum deteriora prioribus: quia magis offendunt Deum quam ante baptismum,

et majores pœnas patientur, quia mendaces sunt A
promissiones factæ in baptismo.

VERS. 22. — *Contigit enim illis.* (BEDA.) In Prover-
biis cum expositione positum est, etc., usque ad
ante Dei oculos sordidas ipsas etiam lacrymas facit.

CAPUT III.

VERS. 1. — *Hanc ecce vobis.* Quasi dicat: Jam
aliam Epistolam scripsi ad repellendos pseudo; et
ut meam magnam sollicitudinem vobis ostendam,
ecce pro eadem causa hanc etiam secundam scribo
Epistolam.

VERS. 2. — *Ut memores.* Id est ut per illas Epi-
stolas sitis memores eorum verborum quæ ego ipse
præsens prædixi vobis. *Verborum,* dico accepto-
rum, a sanctis prophetis quæ auctoritate sanctorum B
prophetarum confirmantur, et sitis memores præcep-
torum sanctorum apostolorum: ne præcepta quæ
sancti apostoli dederunt vobis, dimittatis pro prædi-
catione illorum pseudo, et quæ præcepta sunt etiam
Domini et Salvatoris quia ipse Dominus, qui venit
salvare nos, hæc præcepta instituit et servare præ-
cepit.

VERS. 5. — *Latet.* (BEDA.) Ideo dicunt omnia eo-
dem modo perseverare, etc., usque ad in diem judi-
cii et perditionis impiorum hominum.

VERS. 8. — *Unum vero hoc.* Probato quod judi-
cium vere erit, ostendit quam efficax futurum sit.
Si dicitur vobis a pseudo: Quod vultis potestis fa-
cere, quia tantum tempus restat usque ad diem judi-
cii, quod ex longinquitate temporis judex scire C
multa non poterit; non credatis eis, quia quidquid
potest fieri mille annis, ita videt, sicut illud quod
fit una die. Si dicunt: Mille annis, penitendo non
assequemini veniam delictorum; non credatis: quia
unus dies veræ pœnitentiæ tantam valet ad salutem,
quantum mille anni, sicut latroni.

Sicut mille anni. (BEDA.) In agnitione divinæ vir-
tutis, etc., usque ad unde et recte subjungitur:

VERS. 9. — *Non tardat Dominus.* Et quia omnia
videt, potestis credere quod Dominus non tardat
promissis implendis, quia nondum est tempus quo
implenda implebit. Sed ideo differt, ut electorum
summam, quam prævidit, prius adimpleat, unde in
Apocalypsi: *Et dictum est illis, ut requiescerent ad-
huc modicum tempus, donec compleantur conservi eo-
rum* (Apoc. vi).

VERS. 10. — *Cæli magno.* Cæli, id est sancti; si
quid ergo in eis purgandum est, per ignem purga-
bitur.

Elementa. (BEDA.) Quatuor, quibus mundus consi-
stit, etc., usque ad et per temporale supplicium sol-
ventur in melius.

VERS. 13. — *Novos vero cælos.* (Id.) Non ait,
alios, sed veteres et antiquos in melius commutan-
dos, etc., usque ad habemus et in prophetis: *Lux
lucernæ non lucebit ibi amplius* (Isa. LXV).

VERS. 14. — *Satagite immaculati et involati.* Hæc
sunt vigiliæ de quibus dicitur: *Beati servi illi quos
cum venerit Dominus, invenerit vigilantes.* Vigilat
qui se a sordibus immunem custodit, qui quantum
in se est, cum omnibus hominibus pacem habet, qui
omnes illecebras carnis spiritus regimini subdit, in
seipso pace felicissima utens.

VERS. 15. — *Frater noster.* (BEDA.) Paulum illis
scripsisse dicit, in quo ostendit, etc., usque ad et
per has se ad profectum excitent.

VERS. 16. — *Difficilia.* In Epistolis Pauli quæ de-
pravantur ab hæreticis, etc., usque ad quidam luxu-
riæ frena laxantes, et alia multa, etc.

Depravant. (BEDA.) Nullus Veteris vel Novi Testa-
menti liber est in quo hæretici aliquid non perverte-
rint, vel demendo, vel addendo, vel mutando. Unicum
remedium indoctis, humili stabilitate verba docto-
rum auditum præbere, quam stabilitatem quia hæ-
retici non habent, vento superbiæ quasi palea levis
de Ecclesia tolluntur, ad suam ipsorum perdi-
tionem.

EPISTOLA I B. JOANNIS.

ARGUMENTUM.

Rationem verbi, et quod Deus ipse sit charitas, manifestat, et susurrone fratrum nec Deum scire, nec pios fieri posse eousque dissertat, ut esse comprobet homicidas, eo quod odium sit interfectionis occasio.

CAPUT PRIMUM.

VERS. 1. — *Quod fuit ab initio.* In natura, seu vero esse Deitatis, quod audivimus, per legem et prophetas, quod vidimus, sensibiliter hominem venientem, quod perspeximus, Divinitatem advertentes in homine, et manus contrectaverunt, de Verbo vitæ: non fortuito consentientes ei qui in carne visus, sed cum multa contrectatione Scripturas perhiben-

D tes testimonium de ipso Verbo. Quod vidit aliquis nuntiare potest aliis, quod perfecte conspexerit aliquando, non potest explicare verbis.

VERS. 2. — *Vidimus et testes sumus.* Vidimus et incredulis annuntiantes martyres effecti sumus, Annuntiamus vobis. Sic per eos audivimus nos, sed non vidimus, non minus tamen felices quam illi, quia scriptum est: *Beati qui non viderunt et crediderunt* (Luc. XXIV).

VERS. 5. — *Et hæc est annuntiatio.* Quare Verbum caro factum? quid novi attulit mundo? Cur venit pati? Non frustra fuit, vide quid voluit docere, quia Deus lux est. Hac sententia divinæ puritatis excellentiam monstrat, quam imitari jubemur. Hinc Manichæi confutantur qui Dei naturam a principe